

นโยบายต่างประเทศของไทย (2488 - 2497)

(Thai Foreign Policy : 1945 - 1954)

โดย

นาย ชาศรี กุฑารมย์ ร.บ.

วิทยานิพนธ์นี้

เป็นส่วนประกอบการศึกษาคำระ เปรียบปริณิษฐานหาบัณฑิต

ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนกวิชาการต่างประเทศและการทูต

พ.ศ. 2511

000671

315519569

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต

ศาสตราจารย์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์ ประธานกรรมการ

..... กรรมการ

..... กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย ศาสตราจารย์ ดร. สบศักดิ์ ชูโต

วันที่ เดือน ปี ๒๕๑๑

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	ก
กานำ	ข
บทนำ	ง
ความสำคัญของ เรื่อง	จ
ความมุ่งหมายในการศึกษา	ฉ
ขอบเขตการศึกษา	ฉ
วิธีการศึกษา	ฉ
การเสนอเรื่อง	ฉ
ภาคหนึ่ง	
นโยบายต่างประเทศของไทยตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๔๔ - ๒๔๔๕ : การเจรจาระงับ	
สถานะสงครามกับประเทศต่าง ๆ และการสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติ	
บทที่ ๑	
ฐานะของประเทศไทยภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒	๑
บทที่ ๒	
ประเทศไทยเจรจาระงับสถานะสงครามกับอังกฤษ อินเดียและออสเตรเลีย	๑๐
๒.๑ การเจรจาทำความตกลงทางทหารกับอังกฤษที่เมืองแคนดี	
ในสมัยรัฐบาลนายทวี บุณยเกตุ	๑๑
๒.๑.๑ การเจรจาทำความตกลงทางทหารกับอังกฤษที่เมือง	
แคนดี	๑๐
๒.๑.๒ สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาข้อเรียกร้องของอังกฤษ	๑๑
๒.๑.๓ สหรั้ว ๆ เข้าแทรกแซงการเจรจที่เมืองแคนดี	๑๑

๒.๑.๔	อังกฤษเปลี่ยนชื่อภาษาไทย	๒๖
๒.๑.๕	คณะผู้แทนไทยซึ่งทำที่ฝ่ายอังกฤษเกี่ยวกับการเจรจา ระงับสถานะสงครามกับไทย	๒๖
๒.๒	การเจรจาระงับสถานะสงครามกับอังกฤษและอินเดียที่เมือง แกนทีในสมัยรัฐบาล ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช	๒๗
๒.๒.๑	คณะรัฐมนตรีพิจารณาข้อเรียกร้อง ๕๑ ข้อของอังกฤษ	๓๕
๒.๒.๒	สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาอนุมัติข่าว ๑ ล้าน ๕ แสนคน ให้อังกฤษ	๓๖
๒.๒.๓	การเจรจาประสมอุปสรรคคณะผู้แทนเกินทางกลับ	๓๕
๒.๓	การเจรจาระงับสถานะสงครามกับอังกฤษ อินเดีย และออสเตรเลีย ที่สิงคโปร์ในสมัยรัฐบาล ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช	๔๐
๒.๓.๑	คณะรัฐมนตรีพิจารณาข้อเรียกร้องของอังกฤษ	๔๔
๒.๓.๒	สหรัฐ ฯ เข้าแทรกแซงการเจรจาที่สิงคโปร์	๔๔
๒.๓.๓	ผู้แทนไทยและอังกฤษแลกเปลี่ยนหัวข้อความตกลง (Head of Agreement) และภาคผนวก	๔๖
๒.๓.๔	สาระสำคัญของหัวข้อความตกลง	๔๖
๒.๓.๕	สาระสำคัญของภาคผนวก	๔๗
๒.๓.๖	สาระสำคัญของความตกลงสมบูรณ์แบบระงับสถานะ สงครามกับอังกฤษและอินเดีย	๔๘
๒.๓.๗	การเจรจาออกเลิกความตกลงสมบูรณ์แบบกับรัฐบาล อังกฤษและอินเดียในสมัยรัฐบาลกอ ๆ มา	๕๖
๒.๓.๘	จดหมายเหตุแลกเปลี่ยนระหว่างไทยกับออสเตรเลีย เพื่อที่จะระงับสถานะสงคราม	๕๘
๒.๓.๙	ความตกลงสันติภาพกับออสเตรเลียระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศไทย กับรัฐบาลแห่งออสเตรเลีย	๕๐

บทที่ ๓

หน้า

การทำสนธิสัญญาทางไมตรีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐจีน	๖๒
๓.๑ ความสัมพันธ์ระหว่างไทย - จีน	๖๒
๓.๒ ฐานะของคนจีนในประเทศไทยเมื่อก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒	๖๓
๓.๓ นโยบายของประเทศไทยเกี่ยวกับจีนระหว่างสงครามโลก ครั้งที่ ๒	๖๖
๓.๔ เหตุการณ์ในเดือนกันยายน ๒๔๘๔	๖๘
๓.๕ การเจรจาทำสนธิสัญญาทางไมตรีระหว่างราชอาณาจักรไทย กับสาธารณรัฐจีน	๗๑
๓.๖ ผลจากสนธิสัญญาที่กั้นจีนในประเทศไทยได้รับ	๗๔

บทที่ ๔

การเจรจากับฝรั่งเศส	๗๗
---------------------------	----

บทที่ ๕

การสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติของประเทศไทย	๑๐๔
๕.๑ ทัศนะของประเทศไทยก่อนที่จะเข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติ ...	๑๐๔
๕.๒ จุดมุ่งหมายในการไต่เป็นสมาชิก	๑๐๘
๕.๓ อุปสรรคและข้อขัดข้องต่าง ๆ ในการสมัครเป็นสมาชิก สหประชาชาติของประเทศไทย	๑๑๓
๕.๓.๑ อุปสรรคจากฝรั่งเศสและสหภาพโซเวียต	๑๑๔
๕.๓.๒ การดำเนินการเจรจากับใจอุปสรรคต่าง ๆ	๑๒๕

ภาคของ

๙ นโยบายต่างประเทศของไทยตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๕ - ๒๔๘๘ : การให้ความร่วมมือ
 อันสมบูรณ์ต่อประชาชาติ และการร่วมมือกับฝ่ายตะวันตกต่อต้านคอมมิวนิสต์

บทที่ ๖

๙ ประเทศไทยกับสงครามเกาหลี	๑๒๐
๖.๑ สถานการณ์ทั่วไปก่อนเกิดสงครามเกาหลี	๑๒๐

๖.๒ มวล เหตุและวิวัฒนาการที่ก่อให้เกิดสงครามเกาหลี ๑๘๑

๖.๓ บทบาทของประเทศไทยซึ่งผ่านทางสหประชาชาติในสงคราม
เกาหลี ๑๘๖

๖.๔ มติมหาชนและหนังสือพิมพ์ในประเทศไทยเกี่ยวกับการร่วมมือ
กับสหประชาชาติในสงครามเกาหลี ๑๘๗

๖.๕ ผลของสงครามเกาหลีที่มีต่อนโยบายต่างประเทศของสหรัฐ ฯ
และของประเทศไทย ๑๖๓

 ๖.๕.๑ นโยบายต่างประเทศของสหรัฐ ฯ ในเอเชียตะวันออก
 เจียงไคเช็คก่อนเกิดสงครามเกาหลี ๑๖๓

 ๖.๕.๒ นโยบายต่างประเทศของประเทศไทยก่อนเกิดสงคราม
 เกาหลี ๑๖๘

 ๖.๕.๓ สงครามเกาหลีกับการเปลี่ยนแปลงแนวนโยบาย
 ต่างประเทศของสหรัฐ ฯ และประเทศไทย ๑๖๘

บทที่ ๘

๘ การเข้าร่วมเป็นภาคีองค์การ สปอ. ของประเทศไทย ๑๘๘

 ๘.๑ ความเคลื่อนไหวของมหาอำนาจในสงครามอินโดจีนอันนำไปสู่
 การจัดตั้งองค์การ สปอ. ๑๘๙

 ๘.๑.๑ บทบาทของจีนคอมมิวนิสต์ในสงครามอินโดจีน ๑๘๘

 ๘.๑.๒ บทบาทของสหรัฐ ฯ ในสงครามอินโดจีน ๑๙๖

 ๘.๑.๓ ความเคลื่อนไหวของสหรัฐ ฯ ภายหลังจากสงครามอินโดจีน
 เพื่อจัดตั้งองค์การ สปอ. ๒๑๘

 ๘.๒ ปัจจัยและสิ่งแวดล้อมที่เป็นพื้นฐานในการสนองตอบจากประเทศ
 ไทย ๒๒๓

 ๘.๒.๑ จุดมุ่งประสงค์ของการแผ่อิทธิพลในเอเชียตะวันออก
 เจียงไคเช็คของจีนคอมมิวนิสต์ ๒๓๑

๙.๒.๒	ความสำเร็จในนโยบายแสวงหากความร่วมมือ - ของสหรัฐฯ ในประเทศไทย	๒๑๑
๙.๓	เหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความกลัดกลืนในการเข้าเป็นภาคีองค์การ สปอ. ของประเทศไทย	๒๒๖
๙.๓.๑	การแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย	๒๒๖
๙.๓.๒	การก่อตั้งรัฐไทยอิสระระหว่างลมนีติของประเทศจีนใน ปี พ.ศ. ๒๔๘๔	๒๓๐
๙.๓.๓	วิกฤตการณ์อินโดจีนนับตั้งแต่การลงมติในสงคราม เกาหลี	๒๓๔
๙.๔	ทัศนะของผู้เขียนเกี่ยวกับการเข้าเป็นภาคีองค์การ สปอ. ของ ประเทศไทย	๒๓๘

บทที่ ๔

บทสรุป

ภาคผนวก

เอกสารหมายเลข ๑	" ประกาศสันติภาพ "	๒๔๔
เอกสารหมายเลข ๒	" แถลงการณ์ของรัฐมนตรีต่างประเทศ เจมส์ เอ. เบอเรนส์ "	๒๕๕
เอกสารหมายเลข ๓	" หนังสือมอบอำนาจให้คณะผู้แทนไทยไปเจรจา ทางทหารที่เมืองแคนดี "	๒๕๘
เอกสารหมายเลข ๔	" โทรเลขยินยอมให้คณะผู้แทนไทยลงนามตาม ข้อเรียกร้องของอังกฤษ "	๒๖๖
เอกสารหมายเลข ๕	" ข้อตกลงทางทหารที่เมืองแคนดี "	๒๖๗
เอกสารหมายเลข ๖	" บันทึกการสนทนาส่วนตัวกับนายเคนนิ่ง	๒๖๘
เอกสารหมายเลข ๗	" หนังสือแต่งตั้ง ม.ร.ว. เสนีย์ ฯ ดำรง ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี "	๓๐๒

เอกสารหมายเลข ๔ " ข้อเรียกร้อง ๕๑ ข้อของอังกฤษ "	๓๐๙
เอกสารหมายเลข ๕ " หนังสือมอบอำนาจให้คณะผู้แทนไปเจรจา ระงับสถานะสงครามกับอังกฤษที่เมืองแกนต์ "	๓๑๔
เอกสารหมายเลข ๑๐ " แถลงการณ์ประกาศยกเลิกสถานะสงคราม กับบริเตนใหญ่ "	๓๑๖
เอกสารหมายเลข ๑๑ " จกหมายแลกเปลี่ยนระงับสถานะสงคราม ระหว่างประเทศไทยกับออสเตรีย "	๓๑๘
เอกสารหมายเลข ๑๒ " แถลงการณ์ยกเลิกสถานะสงครามระหว่าง ประเทศไทยกับประเทศออสเตรีย "	๓๒๑
เอกสารหมายเลข ๑๓ " คำแถลงของนายคิเรก ชัยนาม รัฐมนตรี ว่าการกระทรวงการต่างประเทศ แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๔๔๙ "	๓๒๖
เอกสารหมายเลข ๑๔ " โทรเลขของนายปรีดี พนมยงค์ ที่ส่งไปให้ บรรดาผู้นำของประเทศต่าง ๆ เพื่อแจ้งการกระทำรุกรานของฝรั่งเศส "	๓๓๖
เอกสารหมายเลข ๑๕ " บันทึกสรุปความเห็นของคณะผู้แทนไทยเกี่ยวกับ เรื่องกรณีพิพาทและปัญหาดินแดนกับฝรั่งเศส "	๓๓๗
* เอกสารหมายเลข ๑๖ " โทรเลขของเลขาธิการสหประชาชาติ ขอร้องให้ประเทศไทยส่งทหารไปร่วมรบในสงครามเกาหลี "	๓๓๘

บรรณานุกรม

ภาษาไทย	๓๔๖
ภาษาอังกฤษ	๓๔๖

บทคัดย่อ

โดยทั่วไปแล้วประเทศที่เป็นเอกราชหรือรัฐอธิปไตยเท่านั้นที่สามารถกำหนดและดำเนินนโยบายต่างประเทศเพื่อรักษาและส่งเสริมผลประโยชน์ที่รัฐนั้นถือว่าสำคัญได้ ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่สามารถดำเนินนโยบายต่างประเทศเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวและไถ่ถอนการทดสอบมาแล้วหลายครั้งจนพบว่าสามารถช่วยประเทศไทยให้รอดพ้นเป็นเอกราชได้ไม่ว่าในขณะที่ยังตกอยู่ในห้วงมลทินหรือความยากลำบากอันร้ายแรงสักเพียงใดก็ตาม จนได้ชื่อว่าเป็นประเทศเล็กที่สามารถปรับและดำเนินนโยบายต่างประเทศได้เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมได้ดีประเทศหนึ่ง

โดยที่นโยบายต่างประเทศของประเทศไทยมีส่วนอย่างสำคัญยิ่งในการรักษาเอกราชและความมั่นคงของประเทศไทย ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนชาวไทยมีความผาสุกในที่สุด จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะได้ดำเนินการศึกษาและพิจารณาว่านโยบายต่างประเทศของประเทศไทยเท่าที่กล่าวมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๘๔ ถึง ๒๔๘๙ ประเทศไทยได้ดำเนินนโยบายต่างประเทศไปในแนวใด จึงสามารถทำให้ประเทศไทยรอดพ้นสงครามโลกครั้งที่สองซึ่งตกอยู่ในฐานะประเทศแพ้สงคราม รอดพ้นจากฐานะดังกล่าวสามารถดำเนินการเจรจาระงับสถานะสงครามร่วมกับประเทศต่าง ๆ ได้สำเร็จโดยกินเวลาเพียง ๓ เดือนเศษ ถัดลงสืบสู่สภาวะเป็นประเทศเอกราช องค์การสหประชาชาติยอมรับเข้าเป็นสมาชิกเมื่อ ๑๔ ธันวาคม ๒๔๘๘ ในขณะที่ประเทศแพ้สงครามอื่น ๆ เช่น เยอรมันี และญี่ปุ่นถูกทหารสัมพันธมิตรยึดครองประเทศละประมาณ ๑๐ ปี ต่อจากนั้นก็จะมีารตกไปถึงอิทธิพลต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ รวมทั้งเหตุการณ์แวดล้อมที่ทำให้ประเทศไทยต้องเอนเอียงไปทางค่ายตะวันตกมากขึ้นทุกที โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ประเทศไทยดำเนินนโยบายต่างประเทศเข้าผูกพันอยู่ในค่ายตะวันตกโดยการเข้าร่วมเป็นภาคีขององค์การ ส.ป.อ.ว่า มีสาเหตุมาจากความต้องการของประเทศไทยเองหรือเพราะแรงกระตุ้นจากต่างชาติ.

คำนำ

นโยบายต่างประเทศเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่มีรัฐเอกราชจำเป็นต้องมี ใ้ได้รับ การกำหนดขึ้นเพื่อส่งเสริมและป้องกันผลประโยชน์ของประเทศที่ดีว่าสำคัญ ซึ่งจะก่อความ ผาสุกให้แก่ประชาชนในที่สุด

การดำเนินการพิจารณาเพื่อให้ทราบถึงจุดเด่นอันเป็นปัจจัยสำคัญส่นำให้นโยบาย ต่างประเทศของไทยประสบความสำเร็จภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่สอง รวมทั้งเหตุการณ์ แวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศที่มีอิทธิพลทำให้ประเทศดำเนินนโยบายต่างประเทศ ไปในทางที่ผูกมัดกับกลุ่มตะวันตกโดยสนธิสัญญา ส.ป.อ. จึงเป็นเรื่องที่ควรแก่การศึกษาวิจัย เป็นอย่างยิ่ง เพราะนอกจากจะได้ทราบถึงข้อดีและข้อบกพร่อง อันจะเป็นประโยชน์ในการหา มากำหนดและปรับปรุงนโยบายต่างประเทศที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบันและที่จะกำหนดขึ้นในอนาคต แล้ว ยังจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอีกด้วย และจาก มูลเหตุนี้เองจึงเป็นสิ่งจูงใจผู้เขียนให้เลือกหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "นโยบายต่างประเทศของไทย (๒๔๘๔ - ๒๔๘๗)" ผู้เขียนหวังว่าวิทยานิพนธ์เรื่องนี้คงจะเป็นประโยชน์แก่ นิสิต นักศึกษา ตลอดจนผู้สนใจทั่วไปอย่างมากก็นอบ

ในการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ เป็นการศึกษาแบบพรรณนาและวิเคราะห์ ซึ่งผู้เขียนจำเป็นต้องอาศัยเอกสาร ข้อมูลต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก และผู้เขียนก็ได้รับความ อนุเคราะห์จากห้องสมุดและหน่วยราชการหลายแห่ง เช่น ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หอสมุดแห่งชาติ ห้องสมุดสำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี แผนกเก็บสำนักปลัดสำนักนายก รัฎมนตรี และแผนกเก็บสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี จึงใคร่ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของห้อง สมุดและของหน่วยราชการดังกล่าวเป็นอย่างมาก ที่ได้ให้ความเชื่อใจในการให้ความสะดวก ในการค้นคว้า ตลอดจนช่วยจัดหาหนังสือบางเล่มและเอกสารบางอย่างให้

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ไม่อาจจะสำเร็จลุล่วงไปได้ ถ้าหากไม่ได้รับความอนุเคราะห์จาก ท่านศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ ชูโต หัวหน้าแผนกวิชาการต่างประเทศและการทูต คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจารย์ผู้ควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำชี้แจงและตรวจแก้วิทยานิพนธ์ จนทำให้วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้เขียนจึงใคร่ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของท่านอาจารย์มา ณ ที่นี้ด้วย

นอกจากนั้นแล้ว ผู้เขียนใคร่ขอขอบพระคุณผู้ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างมาก อาทิเช่น คุณ ยูน บุญชูศิริ หัวหน้ากองนโยบายภายนอกประเทศ สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี และคุณประชา กุณะเกษม หัวหน้ากองประมวลข่าวภายนอก กรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศที่ได้กรุณาให้ยืมหนังสือและเอกสารบางอย่างซึ่งเป็นส่วนตัวมาประกอบการวิจัย

อนึ่ง ผู้เขียนใคร่ขอขอบคุณ คุณถวัลย์ศักดิ์ สุชะวรัตน์ คุณศักดิ์ จุติชูเดช คุณประมุข สุคะบุตร คุณวิชา สุจริตรนารักษ์ และคุณประทุมพร เหล่าวานิช ซึ่งได้กรุณาแนะนำและให้ข้อคิดเห็นบางประการตลอดทั้งให้ยืมยืมหนังสือเกี่ยวกับเรื่องนี้เป็นจำนวนมาก อันก่อให้เกิดประโยชน์เป็นอย่างยิ่งแก่ผู้เขียนในการทำวิทยานิพนธ์ ท้ายสุดผู้เขียนขอขอบคุณบุคคลอื่น ๆ ที่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และหากวิทยานิพนธ์เรื่องนี้จะมีส่วนดีอยู่บ้างแล้ว ก็ขออุทิศความดีนั้นแก่คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและคณาจารย์ทั้งหมดที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้เขียนตลอดมา แต่หากจะมีข้อบกพร่องอย่างใดบ้างแล้ว ผู้เขียนขออ้อนรับความผิดนั้นแก่ผู้เดียว.

ความสำคัญของ เรื่อง

โดยที่ยอมรับกันแล้วว่านโยบายต่างประเทศเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นยิ่งสำหรับประเทศเอกราชทุกประเทศ ใ้รับการกำหนดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมและป้องกันผลประโยชน์ของประเทศที่ถือว่าสำคัญ นโยบายต่างประเทศเพื่อที่จะให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์อันสำคัญนี้ จึงต้องเป็นนโยบายที่มีลักษณะยึดหยุ่นตามสถานการณ์ที่ผันแปรอยู่เสมอทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ และสิ่งที่ควรระมัดระวังใหม่มากในการกำหนดนโยบายต่างประเทศก็คือ จะต้องมุ่งและคำนึงถึงอยู่เป็นนิจถึงสถานการณ์ของประเทศทั้งในค่านิยม ศาสนา ในค่านิยมเมืองและในค่านิยมเศรษฐกิจ พร้อมกับจะต้องสำรวจดูแลผลประโยชน์หรือข้อกีดกันในทางประวัติศาสตร์ของประชาชนในประเทศนั้น ๆ ด้วย

ดังนั้น นโยบายต่างประเทศของประเทศจึง เป็นปัญหากว้างขวางและละเอียดอ่อน หากดำเนินไปใ้ในแนวที่เหมาะสมก็จะก่อความผาสุกให้แก่ประชาชนของประเทศนั้นในที่สุด ผู้เขียนจึงได้เลือกเขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง นโยบายต่างประเทศของไทย (๑๙๔๔ - ๑๙๕๙) ซึ่งพิจารณาได้ว่า เป็นระยะที่มีความสำคัญยิ่งในประวัติศาสตร์ชาติไทย เพื่อพิจารณาถึงจุดเด่นที่สามารถเข้าได้กับสภาพแวดล้อมอันเป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้ไทยมาต่างประเทศของไทยระยะภายหลังสงครามโลกครั้งที่สองประสบความสำเร็จอย่างงดงาม ทำให้ประเทศไทยรอดพ้นจากฐานะของประเทศผู้แพ้สงคราม ดำเนินการสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติได้เป็นผลสำเร็จ ซึ่งพิจารณาได้ว่าเป็นการสร้างประเทศไทยให้เป็นที่ยอมรับในครอบครัวระหว่างประเทศ (Family of Nations) ว่าเป็นประเทศเอกราช และจะพิจารณาไปถึงมูลเหตุที่ทำให้ประเทศไทยต้องดำเนินนโยบายต่างประเทศเออนเอียงไปทางฝ่ายตะวันตกมากขึ้นทุกที และผูกมัดกับกลุ่มตะวันตกโดยสนธิสัญญา ส.ป.ต. ในที่สุด ซึ่งจากการศึกษาพิจารณาตลอดช่วงระยะเวลาดังกล่าวนี้ จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจเพราะนอกจากจะ

ได้ความรู้ในเชิงด้านวิชาการสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่ประเทศไทยค้ำเนินการก่อตั้งเพื่อ
การอนุรักษ์เป็นรัฐอธิปไตยแล้ว ยังจะไต่ทราบบข้อดีและข้อบกพร่องในการดำเนินนโยบาย
ต่างประเทศของไทยเท่าที่แล้มาในอดีต อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำมาพิจารณา
และปรับปรุงนโยบายต่างประเทศของไทยที่กำลังดำเนินอยู่ในปัจจุบัน และที่จะกำหนดด้วย
ในอนาคตให้ดำเนินไปในแนวทางที่ถูกต้อง สามารถนำประโยชน์สูงสุดมาสู่ประเทศไทย
และมวลชนชาวไทยได้ตามที่หวังตั้งใจไว้มากที่สุด.

ความมุ่งหมายในการศึกษา

ในการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้เขียนได้กำหนดความมุ่งหมายไว้

๔ ประการคือ

๑. เพื่อศึกษาพิจารณาถึงการดำเนินงานทางการทูตของไทยภายหลังสงคราม
โลกครั้งที่สอง ซึ่งมีจุดมุ่งประสงค์ในการหาทางระงับสถานะสงครามกับบริเตนใหญ่และประเทศ
ในเครือจักรภพที่มีสถานะสงครามกับประเทศไทยในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง ทั้งนี้
ก็เพื่อจะพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมในขณะนั้นทั้งภายในและภายนอกประเทศ ที่ช่วยให้การ
ดำเนินงานทางการทูตเพื่อการระงับสถานะสงครามของประเทศไทย ประสบความสำเร็จ
อย่างงดงาม สามารถระงับสถานะสงครามกับประเทศต่าง ๆ ได้ภายในช่วงระยะเวลา
สั้น

๒. ศึกษาถึงความพยายามของประเทศไทยในการเข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติ
รวมทั้งประเมินถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ประเทศไทยต้องยอมเสียสละเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนกับการ
เข้าเป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติในครั้งนั้น อันทำให้ฐานะและเกียรติภูมิของประเทศ
ไทยที่ตกต่ำในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สองกลับคืนมา และเป็นที่ยอมรับนับถือในวงการ
ระหว่างประเทศอีกครั้งหนึ่ง

๓. พิจารณาถึงอิทธิพลต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศรวมทั้ง เหตุการณ์
แวดล้อมที่ทำให้ไทยมีนโยบายต่างประเทศของไทยวิวัฒนาการไปในทางที่สนับสนุนฝ่ายตะวันตกมาก
จนสุด และผูกมิตรกับกลุ่มตะวันตกโดยสนธิสัญญา ส.ป.อ. ในที่สุด

๔. ประเมินและวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ที่ประเทศไทยดำเนินนโยบายอุตสาหกรรม
ด้วยกลุ่มตะวันตกโดยสนธิสัญญา ส.ป.อ. รวมทั้งทัศนะของผู้เขียนในเรื่องนี้

ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง "นโยบายต่างประเทศของไทย (๒๔๔๔ - ๒๔๘๕)" นี้
ผู้เขียนจะได้ศึกษาหนักไปในทางการดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทยระหว่างปี พ.ศ.
๒๔๔๔ ถึง ๒๔๘๕ ซึ่งว่าด้วยเรื่องสำคัญ ๓ เรื่อง คือ การเจรจาตั้งสถานะกงสุล
กับประเทศต่าง ๆ การสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติ และการเข้าเป็นภาคีองค์การ
ส.ป.อ. ของประเทศไทย

วิธีการศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้าหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่แล้วมาในอดีตนั้น เป็นสิ่งจำเป็น
ที่จะต้องทำการศึกษาในด้านประวัติศาสตร์ (Historical Approach) เพราะจะนำไป
ทราบถึงความจำเป็นตลอดจนปัจจัยและข้อมูลทั้งภายในและภายนอกประเทศที่มีอิทธิพลทำให้
ประเทศไทยต้องกำหนดและดำเนินนโยบายต่างประเทศในอดีตไปในแนวทางที่เป็นที่ทราบกัน
คืออยู่แล้ว อันจะเป็นรากฐานในการให้ผู้อ่านและผู้เขียนได้วิเคราะห์การดำเนินนโยบายต่าง
ประเทศของไทยในระยะปี พ.ศ. ๒๔๔๔ ถึง ๒๔๘๕ ได้ถูกต้องที่สุด

การที่จะได้มาซึ่งหลักฐานต่าง ๆ เหล่านี้ ผู้เขียนได้อาศัยเอกสารของทาง
ราชการที่ขอจะเปิดเผยได้จากหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
และประกาศต่าง ๆ ของทางราชการในราชกิจจานุเบกษามาเป็นบรรทัดฐาน นอกจากนี้
ยังได้อาศัยบทความซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องอยู่ในเหตุการณ์ขณะนั้นเขียนไว้ในหนังสือต่าง ๆ เค้า
จะสามารถค้นหาได้มาประกอบเป็นหลักฐานข้อมูล และจะรวมไปถึงหนังสือที่ชาวต่างประเทศ
เขียนถึงการดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทยในระยะนั้นด้วย อันเป็นการศึกษาในวิธี

การเสนอเรื่อง

ในการศึกษาค้นคว้าวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้เขียนได้ศึกษาแบบพรรณนา (Description) และวิเคราะห์ (Analysis) ความคู่กันไป และได้แบ่งการเสนอเรื่องออกเป็นสองภาคด้วยกันคือ.-

ภาคหนึ่ง จะกล่าวถึงนโยบายต่างประเทศของไทยตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๘ - ๒๔๘๘ ซึ่งดำเนินนโยบายต่างประเทศในแนวที่พยายามเจรจาเจรจาระงับสถานะสงครามกับประเทศต่าง ๆ ให้เสร็จสิ้นไปโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะสามารถกระทำได้ เพื่อจุดมุ่งประสงค์ในการสมัครเข้าเป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติ อันจะทำให้ฐานะและเกียรติภูมิของประเทศไทยในวงการระหว่างประเทศซึ่งตกต่ำลงไปมากระหว่างสงครามโลกครั้งที่สองกลับคืนขึ้นขึ้น ในภาคนี้ผู้เขียนจะแบ่งออกเป็นบท ๆ ดังต่อไปนี้.-

บทที่ ๑ จะกล่าวถึงฐานะของประเทศไทยภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ว่า ประเทศไทยในขณะนั้นมีฐานะและความต้องการอย่างไร

บทที่ ๒ จะกล่าวถึงการเจรจาระงับสถานะสงครามกับอังกฤษและอินเดีย โดยจะแบ่งกล่าวถึงการดำเนินงานของคณะผู้แทนไทยทั้งที่เมืองแคนดีในเกาะลังกา และต่อมาที่สิงคโปร์ซึ่งออสเตรเลียได้ขอเข้าร่วมเจรจาคืบ รวมถึงความตกลงสมบูรณ์ของประเทศไทยจำต้องยอมทำกับอังกฤษและอินเดีย โดยยอมเสียข้าวจำนวน ๑ ล้าน ๕ แสนตันให้แก่ฝ่ายสัมพันธมิตร (อังกฤษ) เพื่อแลกกับการที่อังกฤษและอินเดียยอมยกเลิกสถานะสงครามกับประเทศไทย

บทที่ ๓ จะกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีน ซึ่งดำเนินอย่างไม่เป็นทางการมาแต่โบราณกาล และพิจารณาถึงฐานะของจีนในประเทศไทยในขณะนั้น รวมทั้งปัญหาต่าง ๆ ที่ทำให้ประเทศไทยและประเทศจีนในระยะก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ ไม่สามารถสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการได้ เพิ่งจะมาทำได้ภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง โดย "สนธิสัญญาทางไมตรีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐจีน" และจะได้พิจารณาไปถึงผลที่จีนในประเทศไทยได้รับจากสนธิสัญญาดังนี้ด้วย

บทที่ ๔ จะพยายามบรรยายให้เห็นถึงการดำเนินงานทางการทูตของไทย
 เพื่อหาทางรักษาไว้ซึ่งดินแดนที่ประเทศไทยได้ยึดคืนมาจากฝรั่งเศสตามอนุสัญญากรุง
 โทเกียวปี ๑๘๘๕ แต่เนื่องจากการดำเนินงานนโยบายต่างประเทศในเรื่องนี้ของ
 ไทยมิได้รับการสนับสนุนจากประเทศมหาอำนาจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากอังกฤษและสหรัฐ
 จึงมีนโยบายไม่เห็นด้วยกับการไต่มาซึ่งดินแดนของไทยก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง จึงจำ
 ให้ประเทศไทยซึ่งดำเนินการต่อสู้ในเรื่องนี้มาโดยลำพังต้องยอมคืนดินแดนส่วนนี้กลับไปให้
 ฝรั่งเศสอีก

บทที่ ๕ สำหรับบทนี้จะพิจารณาดังหัตถะและความต้องการของประเทศไทย
 ก่อนที่จะเข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติ สิ่งซึ่งคุกให้ประเทศไทยต้องการสมัครเข้าเป็น
 สมาชิก รวมทั้งอุปสรรคและข้อขัดข้องต่าง ๆ ในการสมัครเป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติ
 ของประเทศไทย

ภาคสอง จะกล่าวถึงนโยบายต่างประเทศของไทยตั้งแต่ พ.ศ. ๑๘๘๕ - ๑๘๘๖
 ซึ่งถือว่าเป็นนโยบายต่างประเทศออกมาในรูปแบบที่ให้ความร่วมมือสนับสนุนองค์การ สหประชาชาติ
 อย่างเต็มที่ในกรณีสงครามเกาหลี อันเป็นมูลเหตุสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยต้องดำเนินนโยบาย
 ต่างประเทศเอนเอียงไปทางค่ายตะวันตกมากขึ้นทุกที และนำไปสู่การผูกมิตรกับกลุ่มตะวันตก
 โดยสนธิสัญญา ส.ป.อ. ภายหลังสงครามอินโดจีนในที่สุด ในภาคนี้ผู้เขียนจะแบ่งออกเป็น
 บท ๆ ดังต่อไปนี้ -

บทที่ ๖ จะกล่าวถึงสถานการณ์ทั่วไปก่อนเกิดสงครามเกาหลี และมูลเหตุที่
 ก่อให้เกิดสงครามนี้ขึ้น ต่อจากนั้นก็พิจารณาไปถึงบทบาทและความช่วยเหลือของประเทศไทย
 ซึ่งผ่านทางองค์การสหประชาชาติ และนโยบายต่างประเทศของไทยที่เปลี่ยนแปลงไปโดยทาง
 เป็นมิตรกับค่ายตะวันตกมากขึ้นอันเนื่องมาจากสงครามเกาหลี

บทที่ ๗ จะพิจารณาดังภัยคุกคามของคอมมิวนิสต์ซึ่งเพิ่มมากขึ้นทุกที โดยเฉพาะ
 ภายหลังสงครามกูเออราลในอินโดจีนเมื่อปี ๑๙๕๓ ได้สิ้นสุดลงด้วยชัยชนะของโฮจิมินห์ ซึ่งทำให้
 ให้ฝรั่งเศสต้องถอนกิจการ เจริญกับขบวนการ เวียดนามเหนือ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายคอมมิวนิ
 นิสต์ที่เห็นว่า โดยมีอังกฤษและสหภาพโซเวียตเป็นประธานร่วมๆ ของที่ประชุมดังกล่าวแล้ว

ซึ่งสิ่งเหล่านี้ผู้เขียนจะพยายามพิจารณาว่ามีอิทธิพลต่อการดำเนินนโยบายต่างประเทศของประเทศไทยในขณะนั้นอย่างไร และจะพิจารณาต่อไปถึงอิทธิพลต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งเหตุการณ์แวดล้อมที่ทำให้ประเทศไทยต้องเบนเอียงไปทางฝ่ายตะวันตกมากขึ้นทุกที โดยเฉพาะการที่ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคีขององค์การ ส.ป.อ.ว่า มีผลมาจากความต้องการของประเทศไทยเอง หรือเพราะได้รับการกระตุ้นจากต่างชาติ โดยจะพยายามพิจารณาแยกถึงเหตุผลที่เข้าร่วมของประเทศไทยเอง และพฤติการณ์ที่พิจารณาได้ว่าเกิดจากการกระตุ้นของต่างชาติ รวมทั้งทัศนะของผู้เขียนเกี่ยวกับเรื่องนี้

บทที่ ๔ เป็นบทสรุปและข้อคิดเห็น สำหรับบทนี้จะได้สรุปสาระสำคัญของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ตั้งแต่บทที่ ๑ ถึงบทที่ ๓ นอกจากนี้ ผู้เขียนจะได้เสนอข้อคิดเห็นบางประการเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่ทำให้ไทยนโยบายต่างประเทศของไทยประสบความสำเร็จอย่างงดงามภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง และประเมินผลที่พอจะประเมินได้อันเกิดจากการเข้าร่วมเป็นภาคีขององค์การ ส.ป.อ. ของประเทศไทย รวมทั้งชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลที่กระตือรือร้นของนโยบายต่างประเทศของไทยในระยะต่อมา.